

โลกวิทยากับการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 21

A World Language: Learning French Language in the 21st Century

ศิริจิตต์ เดจอมรชัย* และ ชนยา ด่านสวัสดิ์

Sirajit Dejamonchai* and Chanaya Darnsawasdi

ภาควิชาภาษาและวัฒนธรรมตะวันตก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปทุมธานี ประเทศไทย

Department of western languages and culture, Thammasat University, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author, E-mail: sirajitd@gmail.com

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะชีวิต และองค์ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้เชิงวิทยาการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปรากฏการณ์และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การบูรณาการเนื้อหาสาระด้านวิทยาการที่นำเสนอในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติในระดับ A1 ผลจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่าเนื้อหาข้อเนื้อหาด้านวิทยาการที่ไม่เคยปรากฏในแบบเรียนยุคเก่า ได้แก่ การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ บทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ โภชนาการ สุขภาพและสวัสดิภาพ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรูปแบบและวิถีชีวิตของมนุษย์ดิจิทัล และโลกในอนาคต เนื้อหาดังกล่าวยังสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของกรอบมาตรฐานยุโรปที่มุ่งหวังพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรับผิดชอบในระบอบเมืองที่ดีของโลก ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สะท้อนให้เห็นบทบาทและความสำคัญของการสอดแทรกและบูรณาการความรู้ด้านวิทยาการผ่านการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศส ซึ่งนับว่าเป็นแนวโน้มสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนในยุคใหม่นี้

คำสำคัญ: การเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศส ภาษาฝรั่งเศสเชิงวิทยาการ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้แบบบูรณาการ

Abstract

Learning management in the 21st century mainly focuses on the students' development of learners' foreign language skills, life skills, and basic knowledge competencies essential to live in the modern society. In particular, the academic knowledge helps the learners understand and accept the changes in the modern world. The objective of this research is to study and analyze the integration of the contents presented in the French textbooks for foreigners in level

A1. Results show that there are topics which were not used in the textbooks in the past i.e. communication through new technologies, online media, nutrition, health and welfare, environmental conservation, patterns and lifestyles of digital human, and future world. These topics are consistent with the principal targets of Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), which aim to encourage the learners to be concerned with their roles, learn how to live with others, and be responsible as a good citizen of the world. The findings of this research reflect the importance of infusion and integration of contents and academic knowledge through learning the French language, which is a crucial trend of curriculum development and classroom management to suit the learners in this era.

Keywords: French language learning, French as world language, Learning management in the 21st century, Integrated instruction

1. บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีข่าวสารข้อมูลและองค์ความรู้ใหม่ๆ แพร่กระจายทุกวัน จนกลายเป็นสังคมพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) กระบวนการทัศน์ของการจัดการเรียนรู้จึงต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิม โดยมุ่งเน้นในการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน ซึ่งต้องมีทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคม อาทิ ทักษะทางปัญญาและเชิงปฏิบัติ ทักษะภาษาต่างประเทศ และทักษะชีวิต (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ที่กว้างและลึกในหลากหลายเรื่อง ทั้งความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมมนุษย์ โลกทางกายภาพ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การสื่อสารด้วยการเขียนและพูด ความรู้พื้นฐานในข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการทำงานเป็นทีม การแก้ไขปัญหาโดยการลงมือปฏิบัติ ความรับผิดชอบส่วนตัวและต่อสังคมในฐานะพลเมืองระดับท้องถิ่นและระดับโลก

ดังนั้นเนื้อหาในหลักสูตรภาษาต่างประเทศจึงได้มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้เชิงวิทยาการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปรากฏการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ แนวคิดดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนจากเนื้อหาสาระที่นำเสนอในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติที่ปรับเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก บทบาทของภาษาฝรั่งเศสในการเรียนการสอนมิได้มุ่งเน้นที่ความสามารถในการสื่อสาร หรือถ่ายทอดความหมายเพียงอย่างเดียว แต่การเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบันจะเป็นเสมือนเครื่องมือในการเรียนรู้โลกวิทยาการสมัยใหม่ แนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจึงเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังที่ ฟิมพันซ์ เคชะคุปต์ และเพียว์ ยินดีสุข (2560) ได้กล่าวว่าการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (integrated instruction) เป็นการเรียนรู้ชีวิตจริงเกี่ยวกับศาสตร์หลากหลาย เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามสภาพจริง เรียนรู้อย่างลึกซึ้ง เพราะได้เรียนรู้เนื้อหาที่สัมพันธ์กัน เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ หรือเกิดการถ่ายโอนความรู้ไปใช้ได้จริง

นอกจากนี้นักการศึกษาหลายท่าน (ทิสนา แคมมณี, 2550; Fogarty, 1991; Lemlech, 2002) ได้กล่าวว่าการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ของผู้เรียนมากกว่าการให้เนื้อหาโดยครูผู้สอน เป็นวิธีการที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้เป็นสะพานเชื่อมระหว่างโลกในห้องเรียนและโลกภายนอก การเรียนรู้แบบบูรณาการ

สามารถทำได้หลายรูปแบบ อาทิ การใช้ความรู้วิชาการเป็นฐานความคิด (academic-based unit) การใช้ทักษะเป็นฐานความคิด (skill-based unit) การใช้สังคม/จริยธรรมเป็นฐานความคิด (social/moral based unit) (นาตยา ปิลาธนานนท์, 2546) หรือการบูรณาการกับเนื้อหาในรายวิชาอื่นๆ (content-based language teaching) การใช้ประเด็น/หัวข้อ (theme-based) หรือการใช้โครงการเป็นฐาน (project-based) (De Koninck, 2012) ทั้งนี้งานวิจัยด้านการถ่ายทอดทักษะภาษาต่างประเทศพบว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนมีการหล่อหลอมเชื่อมโยงและผสมกลมกลืนกันมากขึ้น และเอื้อให้ผู้เรียนได้ความรู้แบบองค์รวมได้อย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับแหล่งเรียนรู้หลายๆ อย่าง ได้มีโอกาสแก้ปัญหาด้วยตนเอง แนวการสอนแบบนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เชื่อมโยงวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายมากขึ้นและเกิดทักษะในการวิเคราะห์แบบองค์รวม (holistic manner) (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2542; วิเศษ ชินวงศ์, 2544)

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์การบูรณาการเนื้อหาสาระด้านวิทยาการที่นำเสนอในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติ ผลจากการศึกษาจะก่อให้เกิดองค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา สาระและความรู้ที่สอดแทรกในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศส เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส อีกทั้งจะเป็นแนวทางในการผลิตสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ด้านภาษาฝรั่งเศสเพื่อวิทยาการที่ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบัน ตลอดจนจะทำให้ได้แนวทางในการบูรณาการเนื้อหาด้านวิทยาการกับการสอนทักษะทางภาษา สำหรับครู อาจารย์ ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ซึ่งเป็นแนวโน้มของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้

2. วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การบูรณาการเนื้อหาด้านวิทยาการในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติ

3. อุปกรณ์และวิธีการ / วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยมีวิธีการ เครื่องมือ และวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาเป็นแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับผู้เรียนในระดับ A1 หรือระดับเริ่มต้นตามกรอบมาตรฐานสากลสำหรับการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศที่กำหนดโดยสหภาพยุโรป (Cadre européen commun de référence pour les langues) ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ต่อขยายในระดับต่อไป สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) กล่าวคือเป็นแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับผู้เรียนในระดับเริ่มต้น (A1) เผยแพร่ในปีค.ศ. 2016 โดยสำนักพิมพ์ในประเทศฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ประกอบด้วยแบบเรียนจำนวน 6 เล่ม ได้แก่ Adomania A1 (Hachette), Édito A1 (Didier), Génération A1 (Didier), Merci ! 1 (Clé International), Merci ! 2 (Clé International) และ Tendances A1 (Clé International)

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาต่างประเทศแบบบูรณาการ ภาษาฝรั่งเศส เพื่อวิทยาการ การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาต่างประเทศ

2. ทำตารางวิเคราะห์หัวข้อเนื้อด้านวิทยาการในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศส โดยปรับมาจาก López (2001) Cuq & Gruca (2017) เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์แบบเรียนที่ใช้สำหรับการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศและมีประเด็นที่ครบถ้วน ทันสมัย

3. นำตารางวิเคราะห์หัวข้อเนื้อหาด้านวิทยาการที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity)

4. สํารวจหนังสือแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติที่มีอยู่ในท้องตลาด โดยกำหนดขอบเขตดังนี้ เป็นแบบเรียนที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ (FLE) ที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2016 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย อีกทั้งเป็นแบบเรียนที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ในประเทศฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในวงการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ ได้แก่ สำนักพิมพ์ Clé International สำนักพิมพ์ Hachette และสำนักพิมพ์ Didier โดยเลือกวิเคราะห์แบบเรียนในระดับ A1 ซึ่งเป็นระดับเริ่มต้นตามกรอบมาตรฐานยุโรป (CECRL)

5. หลังจากสำรวจแล้ว ได้คัดเลือกหนังสือแบบเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ได้แก่ 1) Adomania A1 2) Édito A1 3) Génération A1 4) Merci ! 1 5) Merci ! 2 และ 6) Tendances A1

6. วิเคราะห์และบันทึกข้อมูลหัวข้อเนื้อหาด้านวิทยาการของแบบเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาที่ภาพผ่านทางรูปภาพ เอกสารจริง ข้อเขียนหรือบทอ่าน ซึ่งไม่รวมถึงเอกสารเสียง ภาพเคลื่อนไหว หรือวิดีโอประกอบแบบเรียน

7. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากตารางวิเคราะห์หัวข้อเนื้อหาทำการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ภาพรวมของเนื้อหาสาระด้านวิทยาการที่ปรากฏในแบบเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

8. ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลการบูรณาการเนื้อหาด้านวิทยาการกับกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะภาษาฝรั่งเศสที่ปรากฏในแบบเรียนในการวิจัยครั้งนี้

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (content analysis) เพื่อวิเคราะห์ แปลผล และเปรียบเทียบข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ โดยการใช้ค่าความถี่และการบรรยายเชิงพรรณนา

4. ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 1 พบว่ามีเนื้อหาสาระด้านวิทยาการในแบบเรียนทั้ง 6 เล่มที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างเด่นชัด ซึ่งหัวข้อเนื้อหาที่พบนั้นไม่เคยปรากฏในแบบเรียนยุคเก่า กล่าวคือ การใช้เทคโนโลยีสื่อสารในชีวิตประจำวัน การใช้เทคโนโลยีสื่อสารด้านธุรกิจ การใช้เทคโนโลยีด้านการศึกษา เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

อุปกรณ์เทคโนโลยี อาชีพ/บุคคลสำคัญด้านวิชาการ การดูแลสุขภาพและสวัสดิภาพ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และ วิชาการกับสังคมโลกในอนาคต

ตารางที่ 1 สรุปหัวข้อเนื้อหาด้านวิชาการในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

	Édito A1	Génération A1	Tendances A1	Merci ! 1	Merci ! 2	Adomania A1
1) การใช้เทคโนโลยีสื่อสารในชีวิตประจำวัน						
- สื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวัน (e-mail, blog, forum, chat, facebook, SMS)	/	//	////	//	//	//
- การสืบหาข้อมูลออนไลน์ (ท่องเที่ยว /นัดหมาย/ร้านอาหาร)	////	/	/			
- การสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (multiculturel)	/		//			
2) การใช้เทคโนโลยีสื่อสารด้านธุรกิจ						
- การซื้อขายออนไลน์	/		/			
- การจองห้องพัก/โรงแรม/สถานที่ท่องเที่ยว	///					
- การหางาน/การสมัครงาน	/					
3) การใช้เทคโนโลยีด้านการศึกษา						
- การสมัครศึกษาต่อ	/					
- การสืบค้นข้อมูลเพื่อการศึกษา	/					
- การสืบค้นข้อมูลเพื่อทำชิ้นงาน	//					
- การศึกษาที่เน้นเทคโนโลยี	//					
4) เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยี						
- มือถือ (สมาร์ตโฟน)	//	/	/	/		//
- คอมพิวเตอร์	//	/		//		
- เกมคอมพิวเตอร์			/	/		
- Tablet	//	/		/		
- USB				/		
5) อาชีพ/บุคคลสำคัญด้านวิชาการ						
- แพทย์/พยาบาล	/					
- นักบินอวกาศ		/				
- สถาปนิก/วิศวกร	//					
- ช่างไฟฟ้า/ช่างเครื่อง/ช่างเทคนิค	/					
6) การดูแลสุขภาพและสวัสดิภาพ						
- โภชนาการ				/		
- การดูแลสุขภาพอนามัย	//					

	Édito A1	Génération A1	Tendances A1	Merci ! 1	Merci ! 2	Adomania A1
- ความปลอดภัยในชีวิต	/					
7) การดูแลรักษาสีงแวดล้อม						
- ธรรมชาติวิทยา	//	//				
- ระบบนิเวศน์วิทยา	/		/		/	
8) วิทยาการกับสังคมโลกในอนาคต						
- นวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์ในอนาคต	/					//

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาด้านวิทยาการนั้นพบว่ามีหลากหลาย อาทิ มีการนำเสนอผ่านทางรูปภาพ ภาพวาด ภาพถ่าย เอกสารจริง (โฆษณา ประกาศต่างๆ) เอกสารดัดแปลงเพื่อการเรียนการสอน (การสื่อสารได้ตอบผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ – e-mail, SMS, Forum, blog, chat, Facebook) บทสนทนาของตัวละครในแบบเรียน และบทอ่านสั้นๆ (คู่มืออย่างจากรูปที่ 1-3) อนึ่งจะเห็นได้ว่าในแบบเรียน *Édito A1* นั้นมีหัวข้อเนื้อหาที่หลากหลายและมีการนำเสนอสาระด้านโลกวิทยาการมากกว่าแบบเรียนเล่มอื่นๆ เนื่องจากเป็นแบบเรียนที่เน้นการฝึกทักษะภาษาฝรั่งเศสผ่านทางชิ้นงาน/โครงการกลุ่ม โดยผู้เรียนต้องใช้ทักษะคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำชิ้นงาน/โครงการ (Atelier tech')

รูปที่ 1 การนัดหมายผ่านสื่อออนไลน์ (Édito A1, 2016, p.82)

รูปที่ 2 การสืบค้นข้อมูลสภาพภูมิอากาศโดยใช้สมาร์ทโฟน (Tendances A1, 2016, p.83)

Une jeunesse hyper-connectée

D'après une étude réalisée en 2015, les adolescents français de 13 à 19 ans passent en moyenne 13 h 30 par semaine sur Internet. Mais que font-ils devant leurs écrans ? Ils utilisent leurs ordinateurs, leurs tablettes ou leurs smartphones pour regarder des vidéos, sur Youtube par exemple. Ils vont sur les réseaux sociaux comme Facebook et discutent sur des messageries instantanées. Ils jouent aussi à des jeux vidéo ou écoutent de la musique.

Nous avons rencontré des jeunes Français de Paris, Lille, Marseille et Nice. Voici leurs témoignages :

Eléonore (Paris)
Mon téléphone c'est ma vie : je vais sur Internet, je joue à des jeux, j'écoute de la musique. Je ne peux pas vivre sans mon téléphone portable. C'est impossible !!!

Lucas (Lille)
Je ne suis pas un fanatique des jeux vidéo. Je joue sur ma tablette dans le bus pour aller au collège. Je joue aussi à la récréation et un peu à la maison sur mon ordinateur. C'est tout !

Jules (Marseille)
Je joue uniquement sur Internet, c'est gratuit et il y a beaucoup de choix. Les consoles de jeux sont très chères et il faut changer de modèle tout le temps. Sur Internet, c'est plus pratique !

Manon (Nice)
Je n'ai pas de console de jeux, donc je joue chez des amis. Ils ont tous une tablette, des consoles et plusieurs ordinateurs à la maison... J'aime lire, écouter de la musique et faire du sport. Je n'ai pas besoin d'avoir cette technologie tout le temps avec moi.

1. Les jeunes Français de 13/19 ans passent combien de temps sur Internet ?
2. Qu'est-ce qu'ils font le plus souvent avec leurs écrans ?
3. Qui ne supporte pas de ne pas avoir son téléphone portable ?

รูปที่ 3 บทความเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ของวัยรุ่น (Merci ! 2, 2016, p.51)

ทั้งนี้ในการบูรณาการนั้นส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นประเด็นเนื้อเรื่อง (theme-based) ผ่านกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษาฝรั่งเศส เช่น แบบฝึกทักษะการอ่านในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโลกวิชาการ การฝึกทักษะการเขียนภาษาฝรั่งเศสในหัวข้อด้านวิชาการ การทำชิ้นงาน/โครงการทั้งเดี่ยวและกลุ่ม อนึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าเนื้อหาดังกล่าว

สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของกรอบมาตรฐานยุโรปที่มุ่งหวังพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดีของโลก

5. การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิเคราะห์มีข้อสังเกตว่ามีการสอดแทรกความรู้ด้านวิชาการเป็นภาษาฝรั่งเศสกระจายอยู่ในบทเรียนต่างๆ บางเล่มมีการนำเสนอตั้งแต่บทเรียนเริ่มแรก (Leçon 0) อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นจากการสนทนาของตัวละครที่ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือการใช้เทคโนโลยีสื่อสารด้านธุรกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่พบเห็นเป็นปกติในชีวิตประจำวัน อันเป็นรูปแบบวิถีชีวิตของมนุษย์ดิจิทัลอย่างแท้จริง การฝึกสะกดคำ การออกเสียงภาษาฝรั่งเศส การนำเสนอคำศัพท์และสำนวนภาษานั้น พบว่ามีวงศัพท์ด้านวิชาการปรากฏในแบบเรียนทั้ง 6 เล่ม เช่น หมวดเทคโนโลยี วิทยาการคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะไม่พบในแบบเรียนสมัยก่อน นอกจากนี้ยังมีการยกตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับโลกวิทยาการหรือกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกฝนภาษาผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจและเป็นเรื่องใกล้ตัวของผู้เรียนในยุคของข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้บางหัวข้ออาจมีปรากฏบ้างในแบบเรียนที่เผยแพร่ก่อนหน้านี้ เช่น สุขภาพ โภชนาการ สิ่งแวดล้อม แต่ก็ไม่ได้เน้นความสำคัญเท่ากับแบบเรียนที่เลือกมาศึกษาในครั้งนี้ ข้อสังเกตดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความใส่ใจและความวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินชีวิตในสังคมโลกปัจจุบัน การสอดแทรกเนื้อหาดังกล่าวในแบบเรียนยุคใหม่อาจสะท้อนให้เห็นเป้าหมายของการศึกษาที่ต้องการหล่อหลอมองค์ความรู้แบบบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมโยงและสามารถประยุกต์ใช้ได้จริง

อนึ่ง ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติหลายประการ อาทิ การเน้นการบูรณาการและการเชื่อมโยงทักษะสัมพันธ์ โดยผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะสัมพันธ์ทางภาษา ทั้งการรับสาร (การฟัง การดู การอ่าน) และการส่งสาร (การพูด การเขียน) ในบริบทการใช้ภาษาที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งควรออกแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลาย เช่น การเรียนรู้ภาษาผ่านการเชื่อมโยงบูรณาการกับเนื้อหาในรายวิชาอื่น (content-based language teaching) หรือการใช้ประเด็นเนื้อเรื่อง (theme-based) หรือเชื่อมโยงผ่านทางกิจกรรมที่มุ่งสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน (experiential learning) หรือผ่านทางการทำงาน (task-based) หรือโครงการต่างๆ (project-based) โดยเน้นการใช้แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย (De Koninck, 2012) ทั้งนี้เพื่อให้เอื้อต่อการถ่ายโยงทักษะต่างๆ ทั้งทักษะภาษา ทักษะการเรียนรู้ และทักษะสังคมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าบริบททางการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ไปจากเดิม ดังนั้นครูผู้สอนภาษาต่างประเทศจึงควรต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและมุมมองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดการชั้นเรียนของตน ดังเช่น ปรับเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา (teacher as a counselor) และผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก (teacher as a facilitator) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นจริงและท้าทายสำหรับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนก็ต้องเฝ้าหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ และติดตามข่าวสารเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า (student exploration) ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถเป็นผู้เรียนที่มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน

6. บทสรุป

6.1 สรุปผลการศึกษา

งานวิจัยเอกสารในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การบูรณาการเนื้อหาสาระด้านวิทยาการที่นำเสนอในรูปแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติในระดับ A1 โดยผู้มตัวอย่างจากแบบเรียนที่เผยแพร่โดยสำนักพิมพ์ฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 2016 ได้แก่ แบบเรียน Adomania A1 (Hachette), Édito A1 (Didier), Génération A1 (Didier), Merci ! 1 (Clé International), Merci ! 2 (Clé International) และ Tendances A1 (Clé International) ผลจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่าหัวข้อเนื้อหาด้านวิทยาการที่ไม่เคยปรากฏในแบบเรียนยุคเก่า ได้แก่ การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ บทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ โภชนาการ สุขภาพและสวัสดิภาพ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม รูปแบบและวิถีชีวิตของมนุษย์ดิจิทัล และโลกในอนาคต ผลจากการศึกษาครั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นบทบาทและความสำคัญของการบูรณาการความรู้ด้านวิทยาการผ่านการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศส ซึ่งเป็นแนวโน้มสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนในยุคใหม่นี้

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงหัวข้อเนื้อหาด้านวิทยาการในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติในระดับอื่นๆ ที่ต่อยอดจากการศึกษาในครั้งนี้ อาทิ ระดับ A2 , B1, B2, เพื่อให้เห็นภาพวิวัฒนาการของหัวข้อเนื้อหาและการสอนฝรั่งเศสในยุคปัจจุบันครบทุกระดับ

2. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์การบูรณาการเนื้อหาด้านวิทยาการในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน เช่น ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการโรงแรมและการท่องเที่ยว ภาษาฝรั่งเศสด้านธุรกิจ หรืออาจวิเคราะห์จากแบบเรียนของสำนักพิมพ์ในประเทศที่พูดภาษาฝรั่งเศส เช่น ประเทศแคนาดา เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างจากแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสในครั้งนี้หรือไม่ อย่างไร

3. ควรมีการพัฒนาและทดลองใช้เว็บไซต์หรือฐานความรู้ด้านภาษาฝรั่งเศสเพื่อวิทยาการ ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว และเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจศึกษาว่าผู้ใช้ (user) นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในลักษณะใดบ้าง และมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุด โครงการวิจัยร่วมระหว่างสถาบัน โดยคณะผู้วิจัยจากสองสถาบัน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยสุดา ม้าไฉ อาจารย์ดลธิดา คงรักษ์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รองศาสตราจารย์ ดร. สิริจิตต์ เดชอมรชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนษา ด้านสวัสดิ์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกท่าน และสถาบันการศึกษาทั้งสองที่สนับสนุนโครงการวิจัยร่วมในครั้งนี้

8. เอกสารอ้างอิง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). *การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัททิพรินทร์ (1991).

- ทศนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาคยา ปิณฑานนท์. (2546). *จากหลักสูตรสู่หน่วยการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2560). *ทักษะ 7C ของครู 4.0*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทต้นอ่อน 1999.
- วิเศษ ชินวงศ์. (2544). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. *วารสารวิชาการ*, 4(5), 23.
- Cuq, J.-P. & Gruca, I. (2017). *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde (4ed.)* Grenoble: PUG.
- De Koninck, Z. (2012). *La didactique du plurilinguisme et l'enseignement des langues étrangères*. La formation régionale organisée par CREFAP du 31 octobre au 2 novembre 2012 à HoChiMinh ville, Vietnam.
- Fogarty, R. (1991). *How to integrate the curricula*. Palatine, Illinois: IRI/Skylight Publishing.
- Lemlech, J.K. (2002). *Curriculum and instruction method for the elementary and middle school*. Upper Saddle River, N.J.: Pearson education.
- López, J.S. (2001). *Grille d'analyse des manuels/ensembles pédagogiques de FLE*. [Online]. Available: <http://www3.unileon.es/dp/dfm/fenet/grilles2.html>. [2019, January 17].